

Брюксел, 4 май 2026 г.
(OR. en)

8821/26

ENER 211
FISC 156
ECOFIN 559
COMPET 514
ENV 441
IND 299

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 30 април 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: C(2026) 2850 final

Относно: ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА
от 30.4.2026 година
относно подкрепата на развитието на енергийните общности и
максималното използване на потенциала на собственото
потребление

Приложено се изпраща на делегациите документ C(2026) 2850 final.

Приложение: C(2026) 2850 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.4.2026 г.
С(2026) 2850 final

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 30.4.2026 година

**относно подкрепата на развитието на енергийните общности и максималното
използване на потенциала на собственото потребление**

{SWD(2026) 126 final}

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 30.4.2026 година

относно подкрепата на развитието на енергийните общности и максималното използване на потенциала на собственото потребление

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като има предвид, че:

- (1) Настоящата препоръка обхваща потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници съгласно определението в член 2, точка 14 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета¹ и активните клиенти съгласно определението в член 2, точка 8 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета², които участват в собствено производство и собствено потребление на енергия от възобновяеми източници („собствено потребление“), включително чрез споделяне на енергия съгласно определението в член 2, точка 10а от Директива (ЕС) 2019/944. Настоящата препоръка обхваща и общностите за възобновяема енергия съгласно определението в член 2, точка 16 от Директива (ЕС) 2018/2001, както и гражданските енергийни общности съгласно определението в член 2, точка 11 от Директива (ЕС) 2019/944, които са ангажирани със собствено производство на енергия от възобновяеми източници и други видове свързани с енергията услуги.
- (2) В член 15а от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета се изисква държавите членки да установят право на споделяне на енергия, което ще гарантира, наред с другото, че „всички битови клиенти, малки и средни предприятия, публични органи и, когато държава членка е взела решение в този смисъл — други категории крайни клиенти, имат право да участват в споделянето на енергия като активни клиенти“. Последователното прилагане на това право е от решаващо значение за разгръщането на нови бизнес модели, за стимулиране на местните инвестиции и за подобряване на гъвкавостта на системата.
- (3) В плана *REPowerEU*³ се подчертава потенциалът на енергийните общности и собственото потребление да спомогнат за справяне с нестабилните и високи цени на енергията, като държавите членки се призовават да ускорят транспонирането на пакета „Чиста енергия за всички европейци“. В

¹ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82 —209, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>)

² Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125—199 ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>)

³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: План REPowerEU (COM(2022) 230 final).

стратегията на ЕС за слънчевата енергия⁴ изрично се признава високият потенциал на енергийните общности и собственото потребление за ускоряване на внедряването на слънчева енергия. В нея се предлага споделяната политическа цел за създаване на поне една основана на възобновяеми източници енергийна общност във всяка община с население над 10 000 души до 2025 г. С Директива (ЕС) 2023/1791 за енергийната ефективност се изисква от местните органи в общини с население над 45 000 души да оценят ролята на енергийните общности в местните планове за отопление и охлаждане.

- (4) Нормативната уредба на ЕС акцентира върху справедливостта и приобщаването. Както в Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета⁵, така и в Препоръка (ЕС) 2023/2407 на Комисията⁶ се признава ролята на потенциала на енергийните общности и схемите за собствено потребление, като например споделянето на енергия, за допринасяне за защитата на уязвимите домакинства и домакинствата, засегнати от енергийна бедност. Поради това държавите членки следва да насърчават включването на хора, в т.ч. уязвими домакинства, домакинства, засегнати от енергийна бедност, и домакинства с хора с увреждания, в енергийни общности и проекти за енергия от възобновяеми източници.
- (5) Добре разработените благоприятни рамки за енергийните общности, индивидуалното потребление на собствена електроенергия и споделянето на енергия могат да подкрепят реализирането на принцип 20 от Европейския стълб на социалните права, съгласно който се утвърждава правото на всеки на достъп до основни услуги с добро качество, включително енергия.
- (6) В Плана за действие за енергия на достъпни цени⁷, представен от Комисията на 26 февруари 2025 г., се определя целта енергията да стане финансово достъпна, да се ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници и да се намали зависимостта на Съюза от изкопаеми горива и внос на енергия. Той също така допринася за постигане на целите на Пакта за чиста промишленост⁸ чрез укрепване на местните инвестиции, конкурентоспособността и социалната справедливост посредством опростени, предвидими и прозрачни рамки. За да се постигнат тези цели, Енергийният пакет за гражданите⁹ има за цел да увеличи допълнително участието на гражданите и общностите в енергийния преход и да им даде възможност да произвеждат, съхраняват, консумират, споделят или продават собствена енергия от възобновяеми източници, за да постигнат стабилен достъп до финансово достъпни цени на енергия.

⁴ [EUR-Lex - 52022DC0221 - BG - EUR-Lex](#)

⁵ Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социалния фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (PE/11/2023/REV/1 ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj>).

⁶ Препоръка (ЕС) 2023/2407 на Комисията от 20 октомври 2023 г. относно енергийната бедност, (C/2023/4080 ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>).

⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: План за действие за енергия на достъпни цени Отключване на истинската стойност на нашия енергиен съюз за осигуряване на финансово достъпна, ефективно произвеждана и чиста енергия за всички европейци (COM(2025) 79 final) Брюксел, 26.2.2025 г.

⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Пактът за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация (COM/2025/85 final).

⁹ COM/2026/115 final

- (7) Тъй като разчитат на ангажираност и често на доброволен труд от страна на обществеността, енергийните общности са изправени пред различни ограничения по отношение на техническия капацитет, времето и финансите, които оказват влияние върху цикъла на разработване на проекти, както и върху пътя към енергийните пазари. За енергийните общности особено предизвикателство представляват мобилизирането на финансиране на ранен етап от разработването на проектите, управлението на сложни административни процедури, инвестирането в техническа инфраструктура или извършването на пазарни операции¹⁰.
- (8) За да се спомогне за преодоляването на тези ограничения и да се улесни равнопоставеното развитие в целия Съюз, енергийните общности следва да имат възможност да възникват, да се диверсифицират и да растат, като се гарантират ясни и съгласувани рамки, обща осведоменост и справедливо третиране, свеждане до минимум на регулаторните и административните пречки на всички съответни енергийни пазари и сектори и предоставяне на насоки за технически и финансови аспекти, както и улеснен достъп до финансиране. Подкрепата за изграждане на капацитет може допълнително да стимулира професионализирането и автономността на енергийните общности, а техническите инструменти за тяхното разработване са от основно значение за цялостното им навлизане. Подкрепата за местните органи и по-специално вторичните структури или федерации на енергийните общности може да бъде ефективно средство за ускоряване на тяхното развитие и капацитет за участие в проекти с интензивно използване на ресурси, които са социално и технологично иновативни.
- (9) Собственото потребление на енергия от възобновяеми източници е изправено пред явни пречки в рамките на финансирането, издаването на разрешения, достъпа до мрежата и административната сложност. Тези пречки засягат непропорционално домакинствата с ниски доходи и малките потребители. За гарантиране на приобщаването са от съществено значение следните фактори: опростяване; интегриране на единни звена за контакт за разрешителни и обслужване на едно гише; целева финансова подкрепа; и финансиране от трети страни или подходи за колективно финансиране, като например лизинг, договори за спестяване на енергия с гарантиран резултат или схеми за инвестиции на общността. Съгласуваният подход към енергийните общности и споделянето на енергия в целия Съюз ще спомогнат за обмена на най-добри практики и за трансграничното внедряване на иновативни бизнес модели. Общите принципи за определенията, възнаграждението, интегрирането в мрежата и защитата на потребителите спомагат за постигането на такъв съгласуван подход.
- (10) Пропорционалното и недискриминационно третиране и съобразената с нуждите помощ за процедурите и приложенията за свързване към мрежата улесняват достъпа до мрежите на инсталациите за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ).
- (11) Споделянето на енергия, съчетано с реакция на потреблението, преразпределяне на натоварването или съхраняване на енергия, може да доведе до икономии на

¹⁰ Вж. препоръки № 9 и 10 на Гражданската група по въпросите на енергийната ефективност, [Група по въпросите на енергийната ефективност — Платформа за гражданска ангажираност](#).

разходи както за потребителите, така и за енергийните системи. Това изисква достъп до данни от измерването и данни за потреблението и оперативна съвместимост на данните.

- (12) В съответствие с програмата на Комисията за опростяване и по-добро регулиране настоящата препоръка има за цел да предостави на държавите членки практически насоки, за да се гарантира съгласувано, пропорционално и съобразено с нуждите на гражданите прилагане на законодателството на Съюза относно енергийните общности и схемите за собствено потребление, включително споделянето на енергия.
- (13) Държавите членки следва да опростят административните процедури за установяването, функционирането и развитието на енергийните общности и изискванията за собствено потребление и докладване. Прилагането следва да се основава на съществуващите структури и цифрови инструменти, като се гарантират съгласуваност, ефективност на разходите и минимална административна тежест за доставчиците, потребителите и националните органи.
- (14) За да подкрепи държавите членки, изпълняващи настоящата препоръка, Комисията възнамерява да предприеме редица мерки за по-нататъшното развитие и навлизане на енергийните общности в Съюза и да подкрепи прилагането на законодателството на Съюза. Тези мерки са посочени в плана за действие в приложението към настоящата препоръка.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

Препоръчва се държавите членки да предприемат следните мерки:

1. Когато въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на член 2, точка 8 от Директива (ЕС) 2019/944, да **гарантират съгласуваност между понятията за активни клиенти и потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници**¹¹ по отношение на правата и отговорностите, свързани с индивидуалното потребление на собствена енергия от възобновяеми източници¹² и споделянето на енергия¹³, както и да разграничат тези определения от търговските субекти, като същевременно гарантират достъпност за всички граждани, включително наематели, лица, живущи в многофамилни сгради, уязвими домакинства и хора, засегнати от енергийна бедност, като например жените и други групи, изложени на риск от дискриминация, които са непропорционално засегнати.
2. Да **направят ясно разграничение между понятията „общностите за възобновяема енергия“¹⁴ и „граждански енергийни общности“¹⁵** по отношение на структурата на членство, изискванията към управлението и

¹¹ Съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/2001.

¹² В съответствие с член 21 от Директива (ЕС) 2018/2001.

¹³ В съответствие с член 15а от Директива (ЕС) 2019/944.

¹⁴ Съгласно определението в член 2, точка 16 от Директива (ЕС) 2018/2001.

¹⁵ Съгласно определението в член 2, точка 11 от Директива (ЕС) 2019/944.

целта, и да подчертаят конкретните предимства и ползи от специфичните форми на енергийни общности, за да се гарантира съгласуваност между тях и яснота относно тяхната цел.

3. Да установят при транспонирането и прилагането на разпоредбите на член 15а от Директива за изменение (ЕС) 2024/1711 **благоприятна рамка за съвместно действащи активни клиенти**, която е в съответствие с правата на индивидуалните потребители на собствена електроенергия от възобновяеми източници, посочени в член 21 от Директива (ЕС) 2018/2001, и на активните клиенти, посочени в член 15 от Директива (ЕС) 2019/944.
4. Да транспонират напълно законодателството на ЕС, свързано с енергийните общности и собственото потребление¹⁶, и да прилагат благоприятни рамки, които допринасят за по-нататъшното развитие на енергийните общности **в секторите на отоплението и охлаждането, електроенергийния сектор и сектора за санирането на сгради**, като позволяват на енергийните общности да допринасят за постигането на общите цели на Съюза за саниране и енергия от възобновяеми източници.

Управление и наблюдение

5. Да изготвят **национална стратегия за енергийните общности и собственото потребление**, включително оценка на потенциалния принос за постигането на целите на ЕС в областта на енергетиката до 2030 г. и 2040 г. , въз основа на оценка на съществуващите пречки и потенциала в съответствие с член 21, точка 6 и член 22, точка 3 от Директива (ЕС) 2018/2001, и да докладват за напредъка чрез интегрираните доклади за напредъка по националните планове в областта на енергетиката и климата.
6. Да възложат на компетентен орган или структура **да оценява и да наблюдава потенциала и въздействието на финансовите, социалните и екологичните ползи от енергийните общности и собственото потребление** и да премахват пречките по отношение на географските и демографските характеристики, както и да постигат по-широки цели на политиката или цели за развитието на енергийните общности и собственото потребление на редовни интервали и евентуално в координация с Европейската комисия, включително относно данните, събрани от съответните заинтересовани страни, и картографирането, извършено съгласно член 15б от Директива (ЕС) 2018/2001.
7. Да въведат **всеобхватни и актуални национални регистри за енергийните общности**, които могат да се използват за проследяване на съответствието, данните за проекта и организационните характеристики, без да се налагат непропорционални такси или административни изисквания, свързани с конкретни свързани с енергията дейности.

¹⁶ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия, и по-специално член 2, точки 8, 10а и 11, членове 15 и 15а и член 16, Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст), и по-специално член 2, точка 16, член 21 и член 22.

8. Да ангажират чрез **редовни консултации и структуриран диалог** потребителите, в т.ч. домакинства в положение на енергийна бедност, наематели и лица, живущи в социални жилища, социални партньори, организации на гражданското общество, предприятия, местни органи, енергийни общности и/или техни представители в изпълнението на настоящата препоръка.

Издаване на разрешения и системна интеграция

9. Да премахнат процедурите за издаване на **разрешения за малки, слънчеви фотоволтаични уредби и инсталации за съхранение**, да въведат мерки за термопомпите, електрическите превозни средства и зарядните точки за електрически превозни средства и да опростят свързването им към мрежата, като наложат конкретни и разумни срокове за информиране на крайните клиенти и енергийните общности и като премахнат административните изисквания и регулаторните пречки¹⁷ за батерии от типа „plug-in“ и монтирани на тераси слънчеви фотоволтаични инсталации до 800 W.
10. Да осигурят навременни, прозрачни, пропорционални и прости **процедури за свързване към мрежата** в съответствие с Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788 относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения, COM(2025) 1007 final, като осигурят възможност депозитът по дадена парична гаранция да бъде възстановен или намален, ако са изпълнени критериите за падеж, установят конкретни срокове за информиране на енергийните общности и крайните клиенти относно процедурите, разходите и одобренията и предоставят специална помощ или насоки за обработване на заявления и облекчаване на административните и техническите изисквания, когато е възможно, като същевременно прилагат недискриминационно и пропорционално третиране в съответствие с приложимата рамка на Съюза.
11. Да гарантират, че операторите на мрежи отчитат очаквания растеж и въздействие на операциите, свързани със собственото потребление, и тези на енергийната общност в своите планове за развитие на мрежата, за да се даде възможност за инвестиции с предвидено увеличено натоварване в бъдещи периоди.
12. Когато мрежата е с недостатъчен капацитет и доколкото това е технически възможно, да **гарантират, че енергийните общности и крайните клиенти, участващи в схеми за споделяне на енергия, могат да сключат споразумение за гъвкаво свързване към мрежата с операторите на системи** при експлоатация на съоръжения за съхранение или при постигане на високи нива на местно собствено потребление, в съответствие с член 6а от Директива (ЕС) 2019/944.
13. Да позволяват на гражданските енергийни общности да управляват **затворени разпределителни мрежи** в съответствие с член 16, параграф 4 и член 38,

¹⁷Вж. също Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788 относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения, COM(2025) 1007 final.

параграф 2 от Директива (ЕС) 2019/944, а на общностите за възобновяема енергия — да развиват и експлоатират **мрежи за топлинна енергия и енергия за охлаждане** от възобновяеми източници в своята зона на експлоатация.

Стандартизиран подход за споделяне на енергия

14. Да предоставят възможност за споделяне на енергия в рамките на една и съща тръжна зона или в по-ограничена географска зона и да **насърчават националните регулаторни органи да оценяват потенциала за гъвкавост на споделянето на енергия на местно равнище** в съответствие с топологията на мрежата и да използват тази информация при прилагането на отразяващи разходите такси за мрежата.
15. Да **гарантират, че крайните клиенти, участващи в споделянето на енергия, и енергийните общности не са обект на непропорционални и дискриминационни процедури, изисквания или задължения на доставчиците** в съответствие с член 15 и член 16 от Директива (ЕС) 2019/944 и член 21 и член 22 от Директива (ЕС) 2018/2001.
16. Да **осигурят условия за улесняване на националните регулаторни органи, които наблюдават изпълнението на задачите по премахване на таксите за отделни доставчици, които са фиксирани и надвишават преките разходи, направени поради споделянето на енергия.**
17. Да **определят компетентен национален орган, който да предоставя информация** относно споделянето на енергия, включително бюро за техническа помощ, списък на оперативните организатори за споделяне на енергия, незадължителни образци на договори и техническа, правна, икономическа и практическа информация.
18. Да гарантират, че компетентните органи въвеждат прости, прозрачни и цифрови **процеси на регистрация** за споразумения за споделяне на енергия и че когато крайните клиенти, участващи в споделянето на енергия, са над определен брой, е задължително определянето като вътрешно споделяне на енергия, за да се спомогне за рационализиране на процеса на комуникация и регистрация.
19. Да приемат оперативно съвместим, сигурен и стандартизиран подход за **управление и обмен на данни**, за да се приведе в действие споделянето на енергия.
20. Да гарантират, че съответните данни от измерването се предоставят в почти реално време¹⁸, като забавянето не надхвърля периода за уреждане на дисбаланса, определен в член 2, точка 15 от Регламента за енергийния пазар¹⁹, и че на всички съответни страни, включително крайни клиенти, доставчици и, когато е приложимо, организатори на споделяне на енергия и енергийни общности **се предоставят софтуерни инструменти**, включително за подпомагане на услугите за споделяне на енергия и гъвкавост.

¹⁸ Съгласно определението в член 2, точка 26 от Директива (ЕС) 2019/944.

¹⁹ [EUR-Lex - 02019R0943-20240716 - BG - EUR-Lex.](#)

21. Да гарантират, че статичните ключове за споделяне на енергия²⁰ могат да бъдат преразглеждани периодично, да се предоставят на крайни клиенти и да улесняват **постепенния преход от статични към динамични ключове за споделяне на енергия**, за да се оптимизира стойността както за енергийната система, така и за участниците в споделянето на енергия.
22. Да предоставят възможност на националните регулаторни органи да прилагат **регулаторни лаборатории** с цел тестване на разпределянето и измерването на енергия от множество измервателни уреди и местоположения, методи за разпределяне на енергия, разработване на тарифи, отговорност за балансиране, обмен и сетълмент на данни, както и защита на потребителите и данъчно облагане.

Възнаграждение за максимизиране на стойността на собственото потребление

23. Да ускорят **внедряването на интелигентни измервателни уреди** в разумен срок и да въведат оперативно съвместими системи за обмен на данни, за да се даде възможност за точно измерване, фактуриране и оптимизиране на собственото потребление.
24. Да гарантират, че за излишъка от електроенергия, която не се консумира на място след електромера или не се споделя, може да се получи **справедливо възнаграждение въз основа на пазарни сигнали**, които отразяват нейната стойност както за потребителите, така и за системата.
25. При проектирането на схеми за оперативна подкрепа на самостоятелно произведена електроенергия, подадена към мрежата, да обмислят въвеждането на **пазарни премии, които стимулират оптимизирането на собственото потребление**, включително чрез споделяне на енергия.

Достъп до съответните енергийни пазари

26. Да прилагат **гъвкави лицензионни режими**, които позволяват на енергийните общности, в сътрудничество с отговарящо за баланса лице, определено в член 2, точка 14 от Регламент (ЕС) 2019/943, да доставят енергия или да предоставят услуги за гъвкавост на крайни клиенти;
27. Да насърчават **сътрудничеството с доставчици и доставчици на услуги по агрегиране**, определени в член 2, точка 19 от Директива (ЕС) 2019/944, с цел улесняване на търговията с енергия или гъвкавостта от името на енергийните общности или крайните клиенти, които сключват споразумения за закупуване на електроенергия, търговски споразумения между партньори или договори за предоставяне на услуги за гъвкавост, като същевременно гарантират, че са въведени предпазни клаузи, които защитават енергийните общности, активните

²⁰При създаването на инициатива за споделяне на енергия трябва да се приеме специална формула, която определя как споделяното производство ще се отчита по конкретните сметки за енергия на участниците в споделянето. Това се нарича коефициент на споделяне или ключ за споделяне.

клиенти и потребителите на собствена електроенергия от възобновяеми източници от злоупотреби от страна на по-силни участници на пазара.

28. Да гарантират, че минималните размери на офертите, сроковете на договорите, моделите за достъп до пазара и изискванията за предварително класиране **за местните пазари на енергийни услуги** позволяват на по-малки агрегирани активи, управлявани от енергийни общности или от групи за споделяне на енергия, да участват пряко или чрез доставчик на услуги по агрегиране и да установяват регулаторни лаборатории за тестване и адаптиране на такива елементи на структурата на пазара в контролирана среда.

Достъп до публично и частно финансиране

29. Да предоставят инвестиционна подкрепа за интегрирани системи, включително малки слънчеви фотоволтаични инсталации, системи за съхранение или отоплителни и охладителни системи на основата на енергия от възобновяеми източници, включително като част от програми за саниране на сгради, насочени към уязвими общности.
30. Да разгледат възможността за прилагане на намалени ставки на ДДС или за освобождаване за конкретни високоефективни, чисти отоплителни системи, както и слънчеви панели, от данъчно облагане в съответствие с Директива 2006/112/ЕО относно ДДС, изменена с Директива (ЕС) 2022/542 по отношение на ставките на данъка върху добавената стойност.
31. Да използват пълноценно съществуващите Кохезионни фондове и други съответни програми на Съюза за финансиране, налични в рамките на програмния период 2021—2027 г., и други инструменти за финансиране във връзка с предоставянето на финансова подкрепа на енергийни общности и схеми за собствено потребление както в градските, така и в селските райони, както и във въгледобивните райони в преход или в други райони, които са особено засегнати от прехода към декарбонизирана икономика.
32. Да определят къде има недостиг на финансиране за различните етапи от жизнения цикъл на проектите и да въвеждат специални програми за финансиране и финансови инструменти за енергийните общности, особено начално финансиране на фазата (преди) разработване на проектите.
33. Да гарантират, че общите програми за финансиране и инструментите за финансиране на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници и проекти за енергийна ефективност са придружени от **специални рамки, с които се улеснява достъпността за енергийните общности**²¹, по-специално чрез федерации на енергийните общности.

Подкрепа за повишаване на осведомеността и изграждане на капацитет

²¹ Например чрез включване на финансиране в малък мащаб, повишаване на осведомеността или подкрепа за кандидатстване.

34. **Да насърчават** включването на теми за енергийните общности и споделянето на енергия в **образованието и обучението, включително в професионални учебни програми**, по-специално чрез сътрудничество с университети, професионални и технически институти и стажантски програми, подкрепени от „Еразъм+“, Пакта за уменията и неговите широкомащабни партньорства за умения в областта на енергията от възобновяеми източници и Европейския социален фонд плюс.
35. **Да подкрепят инициативи и действия за ангажираност на младежите и обществеността, които включват представители на селските и отдалечените общности**, за повишаване на осведомеността, насърчаване на промяна в поведението и насърчаване на участието на гражданите в енергийни общности, собствено потребление и споделяне на енергия.
36. **Да осъществяват** ясна комуникация достатъчно своевременно относно предстоящите **промени в структурата на тарифите и механизмите за възнаграждение**, придружени от преходни периоди и насоки за потребителите относно въздействията и възможностите.
37. **Да използват съществуващите или да създават нови структури за обслужване на едно гише** или подобни механизми с цел осигуряване на единен онлайн и, ако е възможно, физически интерфейс за енергийните общности и потребителите с изчерпателни и лесни за използване технически, правни, административни, икономически и финансови съвети, инструкции, насоки и материали, като например шаблони, и с възможност за подаване на заявления и наблюдаване на напредъка при издаване на разрешенията, лицензите и схемите за подпомагане.
38. **Да предоставят насоки, възможности за обмен на знания, технически насоки и обучение за управление на проекти на местните органи**, за да увеличат тяхното участие и подкрепа за проекти за споделяне на енергия и проекти за енергийни общности, включващи домакинства в положение на енергийна бедност, както и в разработването на мащабни инфраструктурни проекти, като водено от общностите отопление и охлаждане.
39. **Да насърчават федерациите и вторичните структури на енергийните общности и да подкрепят изграждането на капацитет**, за да им позволят да предоставят услуги, свързани с енергетиката, и **за да улеснят достъпа до услуги за финансиране и техническа помощ** за местните енергийни общности.

Регионално и трансгранично сътрудничество

40. **Да дадат възможност за трансгранично участие** в гражданските енергийни общности и в общностите за възобновяема енергия и да проучат възможностите за създаване на трансгранични енергийни общности, по-специално в граничните региони, както и да премахнат правните или административните пречки, които възпрепятстват съвместните инвестиции, използването на споделена мрежа или споделянето на енергия през границите.
41. **Да проучат интегрирането на енергийните общности в съществуващите макрорегионални стратегии и в съответните планове за действие**, с

подкрепа от инструментите на политиката на сближаване и фондовете на Съюза.

Социално приобщаване

42. Да определят по подходящ начин **понятията „ефективен контрол“, „автономност“ и „социални, икономически и екологични ползи“**, посочени в определението за общности за възобновяема енергия в член 2, точка 16 от Директива (ЕС) 2018/2001 и в определението за граждански енергийни общности в член 2, точка 11 от Директива (ЕС) 2019/944, за да се гарантира, че понятието се използва от и за обществеността, да намалят административната тежест при създаването на енергийна общност и да повишат доверието в понятието.
43. Да насърчават **модели на финансиране от трети страни и модели на колективно финансиране за споделяне на енергия**, включително чрез енергийни общности, за да стане потреблението на собствена енергия достъпно за наемателите, домакинствата с ниски доходи и уязвимите домакинства.
44. Да насърчават модели на леснодостъпно участие, включително варианти без първоначални разходи, и целенасочена, техническа финансова и административна подкрепа за домакинствата в положение на енергийна бедност, наемателите и живущите в социални жилища, и за хората с увреждания²², както и достъпни нецифрови канали за регистриране и подкрепа.
45. Да включват **пропорционални и приобщаващи критерии за подбор**, които позволяват на енергийните общности да участват в търгове, както и критерии за социална допустимост и оценка, в **публични търгове за производство на енергия от възобновяеми източници, схеми за подпомагане и обществени поръчки или концесии** за въвеждане на възобновяеми енергийни източници.
46. Да оценяват въздействието върху разпределението, за да се гарантира, че разходите и ползите за енергийната общност и схемите за споделяне на енергия се разпределят справедливо и не поставят в неизгодно положение потребителите, които са взели решение да не участват.
47. Да гарантират, че информацията, предназначена за обществеността, е достъпна и за хора с увреждания в съответствие с изискванията за достъпност, предвидени в приложение I към Директива 2019/882.

Цифровизация и иновации

48. Да гарантират, че енергийните общности и крайните клиенти имат **достъп до съответните данни за енергийната система и потреблението** в съответствие с приложимите изисквания на Съюза за защита на данните и оперативна съвместимост, по-специално установените съгласно член 24 от Директива (ЕС) 2019/944.

²² В съответствие с изискванията за достъпност от приложение I към Директива 2019/882.

49. Да насърчават разработването и използването на **цифрови платформи с отворен код, достъпни²³ и подходящи софтуерни инструменти и стандартизирани интерфейси**, които позволяват споделяне на енергия, прогнозиране на търсенето и предоставянето на услуги за гъвкавост от страна на крайните клиенти и енергийните общности, както и да предоставят подкрепа за планиране на енергийна общност, като същевременно гарантират киберсигурността и защитата на данните.
50. Да насърчават партньорства за иновации и публично-частно сътрудничество, които изпробват **цифрови, базирани на ИИ решения и решения за интелигентни мрежи** в енергийни общности и групи за споделяне на енергия в рамките на регулаторни лаборатории или пилотни схеми, позволяващи учене чрез практика.

Съставено в Брюксел на 30.4.2026 година.

За Комисията
Dan JØRGENSEN
Член на Комисията

²³Интерфейсите, предназначени за обществеността, следва да бъдат достъпни за хора с увреждания в съответствие с изискванията за достъпност, предвидени в приложение I към Директива 2019/882.